

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK LVI. Ч. 12. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, п'ятниця, 17-го січня 1948. No. 12. JERSEY CITY and NEW YORK, Friday, January 17, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ФЕДЕРАЛЬНА КОНТРОЛЯ ГОСПОДАР- КИ ЗАСОБОМ ПРОТИ ІНФЛЯЦІЇ — У ЗВІТІ ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон, 14 січня. — У другому Річному Господарському Звіті, предявленому конгресові, президент Труман вказав на konieczність усталізування американського добробуту при допомозі „добре передуманих управлительських засобів“. Президент виразно остеріг конгресменів, що наша країна може покласти знову в господарську депресію і тоді треба буде далеко гостріших засобів до видужання ніж ті, які він предявляє тепер.

Звіт з економічного стану держави обіймає загальний огляд економічної діяльності в Злучених Державах в минулому році; згадує про 60,000,000 людей при праці, піднесення продукції 7% понад продукцію за 1946 р. і пригадує на підвищу робітничих платень і зисків, впарі з якими йшла підвишка цін і зростала інфляція. Після того президент переходить до вичислення господарських цілей в 1948 р., які він ділить на негайні і на дальше плановані. До негайних він зараховує контроль цін, харчів, пайкування, приділ матеріалів для продукції і управлительня кредитів. До далекойдучих зараховує розвиток природних багатств і виряду для дальшого їх використання, а спеціальну увагу кладе на розвиток умовних і фізичних сил, як одиниць так і загалу населення. Як засоби до цього він доручає освіту, здоровля й суспільне забезпечення. До розвитку природних багатств потрібні є відповідні установи, які теж повинні подбати про ліпший розподіл випродукованих багатств. Поліпшення господарського стану Америки прилучається до приспінчення господарської відбудови Європи — оце головні думки в Господарському Звіті.

ПОДАТКОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ З ДОРУЧЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — У палаті репрезентантів зголосив Джан Динджел податковий законопроект з доручення президента, щоб знизити по \$40 на кожну особу висоту загального приходу, який підлягає оподаткуванню, а наложити 75% податку на чисті зиски з підприємств, щоб відбити втрату на податках від менших річних доходів. Цей законопроект є відповідно на республіканський бил, який передбачує загальну знижку податків на \$5,600,000,000 в біжучому році.

АБО ПЛАН МАРШАЛА, АБО БІЛЬША АРМІЯ—РОЯЛ

Вашингтон. — Під час переслухання перед сенатською комісією закордонних справ сказав секретар армії Кенет С. Роял, що коли не буде переведена програма для видужання Європи, тоді армія і бюджет для неї мусять бути негайно збільшені. Коли Західна Європа не дістане відповідної економічної допомоги, тоді треба нам бути готовими на політичну агресію збоку тоталітарних держав, які противляться усьому, що походить з демократичних країн, заявив Роял. Він не відтягнув своїх заміток навіть тоді, коли предсідник комісії Ванденберг зажадав цього від нього.

ПАРТІЯ ВОЛЕСА НЕ МАЄ ПРАВНОГО ПРИЗНАННЯ

Шікаго. — Прогресивна Партія з Іліной, яка підтримує Генрія А. Волеса в його кандидатурі на президента при цьогорічних виборах, не дістала признання окремої політичної партії в суді, а тим самим не матиме права виставити свої балоти підчас виборів. Рішення видав суддя Джейкоб Берковіч в окружнім суді повіту Кук, в якому лежить місто Шікаго.

АРЕШТИ ЗА НАМАГАНУ ВИСИЛКУ ВИБУХОВИХ МАТЕРІАЛІВ

Нью Йорк. — П'ять мужчин попало під арешт на підставі домагання Федерального Бюро Інвестицій за те, що брали участь у намаганні висилці вибухових матеріалів до Палестини. П'ять інших виїхали в час до Палестини й поліція не могла їх досягнути. Арештованим закидають пачкування вибухових матеріалів під неправдивим означенням, наче б це були складові частини машин.

ГИНУТЬ ОЛЕНІ З ГОЛОДУ В ЛІСАХ

Бер Мавнтен, Н. Й. — Майже три четвертини оленів, та серн, які знаходяться в стейтовім парку, в якому звірина знаходиться під правною охороною, загрожені голодовою смертю, бо внаслідок недавніх снігів вони не можуть найти харчів. Закон стейту Нью Йорк забороняє стріляти олені в часі між 15 січня і 15 квітня, отже єдина рада, щоб з них мати хосен, це постачання паші й інших харчів.

Маршал відкидає домагання Тіта за зворот золота ПРОТИСТАВИТЬ АМЕРИКАНСЬКІ ПРЕТЕНСІЇ ДО ЮГОСЛАВІЇ

Вашингтон, 14 січня. — Злучені Держави відкинули домагання Югославії, щоб звернути їй \$70,000,000 в золоті, які лежать „заморожені“ в американських банках. У відповідь на ноту югославського посла Сави Н. Косановіча секретар стейту Джордж С. Маршал каже, що Югославія мусить наперед заспокоїти претенсії Злучених Держав, заки прийде до загального розрахунку за маетку Югославії, які знаходяться в нашій країні. Америка домагається від югославського диктатора Тіта заплати \$42,000,000 за забрані маетки, а крім цього відшкодування за два американські літаки, зістрілені над Югославією в 1946 р. Так само не покінчені ще рахунки з Ленд-Лізу між Америкою й Югославією. Маршал пригадав, що Америка давала обильні фонди й матеріали на допомогу Югославії, а за це уряд Югославії відплатився гострим поборюванням Плянну Маршала, придуманого для відбудови Європи.

АМЕРИКАНЦІ НЕ УСТУПЛЯТЬ З БЕРЛІНА, КАЖЕ ЛОВЕТ

Вашингтон. — Підсекретар стейту Роберт А. Ловет заявив на пресовій конференції, що американці остануться надальше в Берліні, не зважаючи на осторогу советських газет, що вони повинні забратися звідти ніби тому, що Америка противиться обєднанні Німеччини. Америка, за заявою Ловета, останеться дальше на своєму становищі в Берліні й буде сповняти свої зобовязання. При цій нагоді Ловет оприлюднив деякі перепони, які ставить американцям советська влада в Берліні.

ПЕРУ ДОМАГАЄТЬСЯ РОЗСЕЛЕННЯ СКИТАЛЬНИКІВ В ПЛАНІ МАРШАЛА

Нью Йорк. — Сюди наспіли вісті з Ліми, столиці Перу, що перувійський міністер закордонних справ д-р Гарсія Саян в розмові з промисловцями й банкерами вишов з домаганням, щоб у Плянні Маршала вставити точку про допомогу в розселенні скитальників з Європи до країн Латинської Америки. Тоді, на думку Саяна, Плян Маршала був би більше приемливий. Про це довідуються Нью Йорк Геральд Трибун з телеграми, яку дістав перувійський консулат від Саяна. Він висловив думку, що розселення скитальників допоможе Європі вижити своє населення, а Америці використати робучу силу нових імігрантів.

Америка відкриє важливу повітряну базу в Африці

Лондон, 15 січня. (АП). — Вчора тут повідомлено, що Злучені Держави Америки вкорті знову відкриють свою дуже важливу під стратегічним оглядом повітряну базу в Милла-Біла Триполі в Лівії, Північна Африка. Цим аеродромом користувались американські транспортні літаки під час війни. Представники американських повітряних сил в Європі заявили, що цю базу відкриється „з огляду на додаткові літні з постачанням, необхідними для американських місій на Близькому Сході, включно з Грецією та повітряною базою в Дагран в Савдівській Аравії“. Секретар оборони Джеймс Форестал у Вашингтоні заявив, що це не буде „повітряна база у військовому розумінні, тільки „зупинка на шляху до Атен“.

МОБІЛІЗАЦІЯ СИЛ ДОВКРУГИ ОРІЕНТУ

Лондон, 15 січня. — Рівночасно з повідомленням про безпосереднє відкриття важливої американської повітряної бази в Лівії, в Північній Африці, британські власті заявили, що 70,000 британських воєв будуть в короткому часі перевезені з Палестини на остров Кипр, переіменуючи цей остров в „другу Мальту“, ключевий пункт в британській оборонній системі в східній частині Середземного моря. Командант американських повітряних збройних сил в Європі, ген. С. Е. ЛеМей відлетів в понеділок в інспекційну подорож військових баз в районі Середземного моря. Московське радіо повідомило, що Америка планує встановити військово-морську базу в Бенгазі в Киринаті в Триполітанії. З Вашингтону подтверждено, що Америка в цьому напрямку „пробувала ґрунт“. Американсько-британські заходи в районі Середземного моря вважається в дипломатичних колах за відповідь на скріплені советські зусилля щодо Орієнту та за дальший етап в східно-західній „холодній війні“. Звертається увагу на один інтересний „дрібний факт“, що двох зпоміж організаторів нелегальної висилки вибухових матеріалів з Нью Йорку до Палестини, відіхали в листопаді до Палестини советським кораблем „Россія“. За ними шукає Еф-Бі-Ай.

СОВЕТСЬКИЙ СОЮЗ НАЛЕЖИТЬ ТІЛЬКИ ДО ТРЬОХ АГЕНЦІЇ О.Д.

Лейк Сожес, Н. Й., 15 січня. — Советський Союз належить тільки до трьох спеціальних агенцій Організації Обєднаних Держав, тоді як чотири інші великодержави — Америка, Британія, Франція і Китай — належать до всіх десяти. Советський Союз бойкотує Мандатну Раду ОД і теж відмовився брати участь в працях створених на останній сесії Загального Зібрання ОД Малої Асамблеї, Балканської Комісії та Корейської Комісії. Дальше, Совети не вислали своїх представників на наради Міжнародної Торговельної Організації в Гавані. Крім того, Совети відмовилися від участі в таких міжнародних організаціях: Міжнародна Організація Праці; ЮНЕСКО (Виховна, Наукова, і Культурна Організація ОД); Організація Прохарчування і Сільського господарства; Міжнародна Організація Цивільної Авіації; Світовий Банк; Міжнародний Монетарний Фонд і Міжнародна Організація для Збігців (ІРО). Підсоветська Україна теж належить тільки до трьох агенцій ОД, а Білорусь тільки до двох.

ІТАЛІЯ МАЄ НЕОФІЦІАЛЬНОГО ПРЕДСТАВНИКА В О.Д.

Лейк Сожес, Н. Й., 15 січня. — Вчора тут виявлено, що Італія, членство якої в О.Д. заблоковане советським спротивом, має вже від трьох місяців в цій світовій організації свого неофіційного представника в ролі „спосерігача“. В найближчому часі він задумує відкрити в Нью Йорку своє окреме бюро.

СТАЛІН — СТО-ПРОЦЕНТОВИЙ ДЕПУТАТ

Москва, 14 січня. (АП). — Минулого понеділка відбулися вибори до міських рад в поодиноких советських „республіках“, під час яких з „великим підйомом“ вибрано Сталіна — в додатку до попередніх вже виборів — теж депутатом до міських рад столиці Грузинської, Кіргізьської та Казахської „республік“. В усіх випадках Сталін одержав 100% голосів.

РЕВОЛЮЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ЖІНОК ПРОТИ „НЬО ЛУК“ — ПИШЕ МОСКОВСЬКА „ПРАВДА“

Лондон, 14 січня. (АП) — згідно з реляціями московської радіовисилки, комуністична „Правда“ сьогодні надрукувала кореспонденцію свого ньюйорського дописувача, в якій говориться, що американські жінки бунтують проти поширеної тепер тут моди довгих суконок. „Правда“ твердить, що цю моду накидують американським жінкам потенати текстильної індустрії та моди, щоб більше заробити, тоді як „інфляція вже підмінує життєву стопу мільйонів американських родин“.

УСПІХ ПЕРШОГО ДНЯ ГОЛОДІВКИ ГАНДІ НА ІНТЕНЦІЮ МИРУ: 1,650 ВБИТИХ

Нью Делгі, Індія, 15 січня. (АП). — Могандас К. Ганді почав свою голодівку на інтенцію замирення між гіндусами і мусулманами. Негайно після того його повідомлено про нову жахливу масакру в потягу в Пакистані, після якої з усіх 2,400 не-мусулманських втікачів залишилися в живих тільки 750.

ЗАПОВІДАЮТЬ БАЛКАНСЬКИЙ СОВЕТСЬКИЙ СОЮЗ

Відень, 14 січня. Сьогодні через столицю Австрії переїздили в дорозі з Букарешту до Швайцарії члени румунської королівської сім'ї. В розмові зі закордонними кореспондентами вони заявили, що абдикація румунського короля була тільки фрагментом в советському плані щодо Балканських країн та що дальшим кроком в цьому плані буде створення Балканського Советського Союзу з Югославії, Болгарії, Румунії, Мадярщини і Альбанії та підпорядкування всіх цих країн диктатурі Тіта. Кінцевою метою цієї російської політики на Балканах є остаточною окупація всіх Балканських країн у формі їх „добровільного“ приступлення до СССР. Докищо переводиться повну большевизацію цих країн, достословуючи їх цілком до внутрішніх відносин в советській Росії.

ПЛАН МИТНОГО СОЮЗУ МІЖ ІТАЛІЄЮ І ФРАНЦІЄЮ

Париж, 15 січня. Тут вже від деякого часу відбуваються французько-італійські переговори в справі тісного митного союзу між обома країнами, який мав би бути проголошений вже в найближчому часі. Цей союз, що лучив би господарства двох великих європейських країн, був би основною частиною плянваного і вже частинно здійснюваного загального митного союзу західно-європейських країн, що його передбачується в здійснюванні Плянну Маршала та що дало б серйозний вклад в загальну стабілізацію теж політичних відносин в Європі.

ВІДЛОЖЕНО КОНФЕРЕНЦІЮ В СПРАВІ ПЛАНУ МАРШАЛА

Лондон, 15 січня. У зв'язку з заявою підсекретара стейту Ловета, що було б краще не скликати тепер ще конференції заінтересованих в Плянні Маршала 16 західно-європейських країн, Британія і Франція вчора відложили цю плянвану на початок лютого конференцію на необмежений час. Директор економічних справ у французькому міністерстві, Герве Альфанд, ще вчора вернувся до Парижа, відбувши тільки дві розмови в британському міністерстві закордонних справ.

БРИТАНІЯ ЗАПЕРЕЧУЄ ПОГОЛОСКИ ПРО ДЕВАЛЮАЦІЮ

Лондон, 15 січня. Британське міністерство скарбу вчора рішучо заперечило поновлені поголоски про безпосередню девалюацію фунта стерлінгів, що їх поширювано в лондонських фінансових колах та підсичувано повідомленнями з Канади і Вашингтону. Преставник уряду, заперечуючи поголоски заявив, що він „не може уявити собі, як могли поширитися так сильно такі глупі сплетні, як ці про девалюацію британських грошей“.

НАРАДИ В СПРАВІ ПРОХАРЧУВАННЯ РУРЩИНИ

Франкфурт над Майном, Німеччина, 15 січня. Рівночасно з конкретною підготовкою до створення німецького економічного уряду для американсько-британської Бізонії та до перебрання ним поодиноких завдань, британське військове управління скликало до Діссельдорфу німецьких представників самоуправління, індустрії та професійних спілок на спільні наради в справі загрозово критичного харчового положення в промисловому районі Рурщини.

КОМУНІСТИ ПРОГРАЛИ У ФРАНЦУЗЬКІЙ АСАМБЛЕЇ

Париж, 15 січня. Комуністичні послі своєю поведінкою, галасом і відвертими бунтами переіменили французький парламент в місце політичних розрапунків в найбільш негідній формі. Це з черги компромітує їх в очах французького народу і тільки скріплює наставлення проти них. Вчора в Національній Асамблеї комуністи знову втратили два чолові пости в парламентарній репрезентації, а їхні протести залишаються без відгуку.

АМЕРИКА ПРИСПІШУЄ ДОПОМОГУ ГРЕЦІ

Атени, 15 січня. Керівник американської допомогової програми в Греції, Д. П. Грисволд, вчора повідомив, що грецький уряд рішив збільшити свій Корпус Національної Оборони зі 42 батальйонів по 500 осіб кожний до 54 батальйонів такого самого чисельного складу кожний. Вони негайно перейдуть відповідний вишкіл та стоятимуть гарнізонами у містах, що звільнить армію до офензивних дій. У зв'язку з цим Америка рішила теж приспінити постачання допомоги, головню військового вряду.

СУДИТИМУТЬ ГАЙНКЕЛЯ

Нюрнберг, Німеччина, 15 січня. Німецький де-націфікаційний суд повідомив сьогодні, що в лютому в місті Анбах судитимуть за нашім відомого німецького конструктора бомбардувальних літаків, Ернста Гайнкеля.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Повнолітнє чисте три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.00	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

35 кожен зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЯК НЕМА ДИНАМІЧНОГО ЛІДЕРА...

Рік, у якому відбуваються в Америці президентські вибори, є звичайно таким роком, коли то найбільше говориться про потребу мати у проводі держави великого лідера, людину з авторитетом, визначну індивідуальність, якої слово заважувало б в цій країні та до якої ставились би з повагою і подивом теж і чужі народи. Тому, що бувший президент, Френклін Д. Рузвельт, зломивши стару традицію, згідно з якою американський президент не повинен би оставати в уряді довше як дві каденції, був президентом понад 12 років і помер, зачавши четверту каденцію, зачав дехто приписувати йому не тільки надзвичайні спосібності, але й повивати його особу таким лідерським німбом, такою необхідністю його особи і такими великими прикметами, що можна було побоюватись, чи часом уже й до Америки не зачинає діватись «європейська лідерська хвороба». Та Рузвельт не був ніяким «фюрером» чи «вождом» в європейському значенні, хоч був дуже самопевним, а часом і бундючним. Це, що його вибрано стільки разів президентом, треба приписати головно військовим обставинам, а шойно в дальній чергу цьому, що сам він був зручним політиком і знав, як і чим зеднувати собі популярність. Він же походив зі славної Тамані Гол в Нью Йорку, себто тої політичної машини, яка будувала свою силу (як й інші подібні американські організації) на інституції більших чи менших лідерів, що то не навчені питати, а тільки робити так, як приказано. Не зважаючи на це, Рузвельт таки мав багато з провідницького «чару», чого йому не відмовляють навіть і завзяті його противники. За таким саме «чаром» оглядаються тепер головні партії.

Демократична партія знає, що Труман добрий президент, але журиться тим, що він не потягає за собою мас в такий спосіб, як Рузвельт, а при вибораче значить багато. Республіканська партія має багато спосібних людей, але теж не видно між ними нікого такого, що був би такою надзвичайною лідерською індивідуальністю, яка потягнула б за собою якнайбільше виборців.

Ось що обставину пробує тепер використовувати «третя партія», видвигаючи кандидатом на президента — як вона голосить — «другого Рузвельта», себто Генрі Волеса, якого, як от на вічу в Ньюарку, ставлено нарівні з Вашингтоном і Лінкольном.

Отже так є, пише д-р Френк Кінгдон, кандидат на сенатора з Нью Джерзі, що не маємо тим разом «динамічних» кандидатів на президента і так виглядає, що хто б не дістався до Білого Дому при найближчих президентських виборах, то він не буде «барвістим президентом». Та чи він мусить ним бути? Чи доконче треба, щоб він ним був? Кінгдон каже, що американська історія виявляє, що ця країна мала майже завжди таких президентів, яких у даному часі потребувала. Він звертає увагу тим, які «не чуються щасливими, як нема героя», що «суть демократії в тому, що ми не є залежні від лідерів, що демократична філософія не визнає фюрерського принципу, та що ми переконані, що здоровий розум цілого народу, виявлений через своїх представників, буде завжди вистачальним, щоб відповісти вимогам кожної потреби».

Ми рідко годимось з Кінгдоном. Одначе в цьому випадку його розумування видається нам слушним.

Під знаком космічної сили

Дня 13-го січня світова преса подала повідомлення з Парижа, що французький вчений, проф. П'єр Ожер (Pierre Auger) відкрив новий тип радіоактивного тіла в космічних проміннях, що відзначається невідомою ще досі величезною проблемовою силою та яке вможливить ще повніше розбиття атому і визволення ще більшої атомової сили. Це знову пригадує цю переломову атомову добу, в якій живемо, про яку часто говоримо, але з якої не завжди здаємо собі справу.

Слова «атомова енергія», «атомова бомба», «атомова війна» і т. п. вивожляємо сьогодні вже, або краще, ще з такою самою легкістю, як говорили б про будьяку буденну річ. А в цих словах криється сила, на якій збудований всесвіт і яка одної гарної днини могла б закінчити це, що сьогодні розуміємо під всіми матеріяльними і духовними людськими надбаннями та історією й самого людства. Вона теж могла б зробити це найповнішою розумінні того самого революцію в дотеперішньому способі життя та розвитку людини. Все залежить від тої людини, як і в яких цілях вона була в його руках в такому екстремістичному значенні, як на початку цієї атомової доби.

Досі, крім кількох проб, атомову енергію використано тільки в деструктивних цілях. Дві атомові бомби, скинені на Японію, вистачили на те, щоб зруйнувати два міста, вбити сотні тисяч людей і закінчити війну. А це були, кажучи образно, атомові бомби ще «в пеленках». Яка їх сила і скільки їх вже напродуковано до сьогодні! Справжнім чистям для людства є факт, що ця страшна космічна сила, зглядно її визволення продовжують бути таємницею виключно Злучених Держав Америки. Але на як довго? І що станеться тоді, як використання атомової енергії, всерівно, в деструктивних чи конструктивних цілях, перестане бути таємницею?

Людина визволила атомову енергію, зробивши тим самим — вже було б замало сказати тільки епохальний крок вперед. Цей технічний прогрес випередив на, здавалося б, цілі століття політичний і суспільний розвиток людства та його ментальність. В таких обставинах визволення космічної сили може статися фатальним для людства, якщо воно не потрапить визволитися від існуючої загрози деструктивного

Слово від старих імігрантів

В «Свободі» з 10. січня б. р. поміщено «Лист до американських українців від нового імігранта», якого написав «бувший директор української гіннації в Зальцбурзі», що прибув тому два місяці до Злучених Держав і є тепер «робітником у фабриці».

Притоку до написання цього листа, в якому в ядерній спосіб змальовано важке життя та культурні й мистецькі осяги наших скитальців в Європі, дало це, що в Америці мало би бути багато таких українців, які роблять «велику кривду», що це «здеромалізовані особи», які «сиділи бездільно по таборах, займалися чорною торгівлею, а в найкращому разі політиканствували». Таке, як пише автор листа, мали говорити одні американські українці, а другі то таки відверто казали, «що не треба спроставдувати скитальців». Автор листа зазначає, що написав його тому, бо хоче бути «щирим» і як такий поділитися з американськими українцями тим, що «болить мене та моїх товаришів не долі, тих, що тут опинилися, і тих, що коротали життя по таборах в Європі».

Цього листа ми видрукували без всяких змін і тому саме, що ми так зробили, хочемо теж «щиро» відповісти від себе в тому переконанні, що так теж відчував подавляюча більшість свідомого українського загалу в Америці.

Це правда, що між американськими українцями є такі, що не відчувають трагічної долі України, а в тому наболілому душі та терпінні і таких жертв її поневолення, якими є українські скитальці в Європі. Большевики, наприклад, є ворогами скитальців; є ними теж і ці, що ніби кажуть, що вони

визволення атомової енергії може зробити революцію в усіх дотеперішніх концепціях людського життя. Це легко сказати, але важко збагнути. Атомово-енергія може створити новий світ, але може теж безслідно знищити старий. А це вже є аж надто великою причиною, щоб широкій загал не тільки в межах можливостей основно познайомився з цілою проблемою атомової енергії, але теж зазірав в цих справах голос. Це відноситься головню до американського народу, твердить автор, виключаючи рівночасно віру в переконання, що ніхто краще не може вирішити цих основних справ людства, як власне збірний ум народу. На цьому принципі побудована американська демократія, яка вже дала такі благодійні наслідки не тільки для самої Америки, але й цілого людства.

ні робітничі юнії? Чи ті між американськими українцями, які тут від довгих десятків літ втримують і розбудовують народне й церковне життя і постійно жертвують на «старий край» та піддержують усяку акцію допомоги визвольним змаганням українського народу, не були і далі не є цілою душею за ратування українських скитальців? Якби тільки дістались до Америки ті десятки тисяч українських скитальців, яким уже американські українці вислали афідевіти кількома наворотами, шойно тоді пізнати можна б наглядно їхнє правдиве серце. Це є те, що є важне і рішальне в таких справах і на що треба звертати увагу.

При кінці додамо, що дорікаючи нам за поміщення цього листа, пише один наш громадянин з Шікаго ось що: «Розбобтуванням та розбубнюванням таких болячок ран не загоїмо... Люди людьми, нині наговорили собі, а завтра помирились. До того ми свої люди! Чи не було подібне з нами, коли ми були «новими» імігрантами і сварились зі «старими»? А прецінь воно вже давно забулось... Тиж пам'ятаймо, що приздають різні люди... І різна буває «вдячність». Не всі ми ідеальні, не ідеальні й всі скитальці...»

Праця новочасного конгресу

У понеділок 12. січня президент Злучених Держав Гері С. Труман предявив конгресові до передискутування й прийняття федеральний бюджет у висоті \$39,669,000,000. Його відразу скритикували неприхильно конгресмени з Республіканської партії, головню за те, що він незвичайно високий. Що він дійсно високий, це правда. Теперішня генералія американців памятає ще часи, коли (в початках біжучого століття) видатки в федеральнім бюджеті виносили лише пів бильйона доларів, але й тоді нарікали на великі видатки, хоч ці видатки покривав уряд тільки з мита, наложеного на закордонні товари, з приходів пошти і т. п. Особито доходовий податок на покриття федеральних видатків введено, як звісно, шойно в 1913 р.

Теперішні докори на високий бюджет можуть бути оправдані хіба тому, що на їх покриття треба накладати високі податки, а хто ж з нас не бажав би зниження податку? Податкові тягари відчуває кожний і кожний радо привітає змагання до їх зниження. Та чи це можна перевести, ще вже інше питання. Бо ж і з конгресменів мало хто визнається на податкових справах. Саме з нагоди останніх послань і звітів президента прилюдна опінія звернула увагу на великі завдання, які мусять

сповняти теперішні конгресмени. Щоби лише перестудіювати федеральний бюджет, зладжений фаховими знавцями закордонних і внутрішніх справ, на це треба високо освіченої людини. В американським федеральнім бюджеті зазначено справи, які відносяться до яких 50 різних країн, а пересічний конгресмен повинен би щось про ці країни знати. Коли говориться про американські нафтові контракти в Сирії, то конгресмен мусить знати хоч дещо зі сучасної історії країни та її володаря, Юна Савда. Павкер, яка скинула з престоло румунського короля Михайла, мусить бути предметом уваги американського конгресу, а безупинні пограничні спори між Югославією й Трієстом мусять прикувати увагу американського законодавця до спричинника тих впорів, маршала Тіта. Дальше такі імена, як Гогсга або Чіанг-Кай-Шек заставляють до глибоких студій політичних відносин тих країн, які вони репрезентують, а імена Пакістану, Туркестану, Ірану, Іраку, є тепер такі важні, як Греції або Франції. Усе те відбивається в теперішньому конгресі і члени конгресу не можуть датися збити з пантелику якомусь урядовцеві з департаменту стейту, коли прийдеться їм обговорювати закордонну політику Америки. (Докінчення на стор. 3-тій)

ОЛЕКСІЯ АНДРІЄНО.

Я БУВ НА „РОДИНІ“

4) Чи ж в дійсности є таким мирний селянин багатородючої України. Чи ж в дійсности є таким росіянин або багатиросибіряк? — Ці ж самі люди сто років тому назад, які можливо, були керовані сильнішою жагою помсти і почуттям ненависті до ворога, виганяли наполеонівські війська із рідного краю і ввійшли в Париж. Чому ж тоді нічого не трапилось подібного сьогоднішньому варварству? Чому тоді парижани захоплювались переможцями? Чому царя Олександра закидали цвітами і він міг

в своїй власній країні. Після перемоги над німцями солдати з великим бажанням пішли б додому з метою добитись волі для себе самих. Для перемоги над ворогом Кремлівська була пустити в рух такі гасла, які могли потім повернутись іншим кінемом і вдарити по йому самому, тобто по реті керуючій банді, яка насильно утримувала владу над народом. Треба було звернути армію з того шляху, втупити бажання волі в морі крові, злочинах, грабунках, п'янках і насильствах. Гарно і обмірковано був звільнений дикий інстинкт, дрімачий у змученого війною салдата. Виконавши ганебну справу, потонувши в багні, чорноармієць прокинувся після двохтижневого пійства з тяжкою головою, його заргизала совість, а сам він не здатний вже був до будьяких дій. Тоді на нього зразу ж накинута нова петля; розстрілами, жорстокими наказами, зробили його знову слухняним рабом і погнали на виконання сталінсько-стахановських п'ятирічок. Грабували магазини і помешкання. Ми, голодні і роздіті, не змогли втриматися від спокосу. Риючи в чужих гардеробах, ми вибирали собі вбрання, капелюхи, білизну. Нас неможливо було впізнати. В ладному вбранні ми знову ставали подібними на людей. Вгляд у наших дівчат зовсім змінився. Звизкувши за довгий час до того, що вони ходять в розірваних черевках і панчохах, в брудних спідничках і роздертих блюзках, ми невізнавали їх в нових сукнях. Які ж вони прекрасні. Михайло не міг налюбуватись Тетяною — 22-х річною

дівчиною з Умані, з якою працював разом в одному цеху останні три роки, не помічаючи, що вона дійсно була гарненькою. Він мотався по місту, шукав для Тані перстень, черевичків, суkenок, чи чогось іншого. Якось він приніс був одразу 12 пар черевачків. — На, вибери! — сказав він, кидуючи під ноги їй мішок з взуттям. — З усіх «фрау» постягав. — Але навіщо стільки? — сказала вона, зніяковівши. — Ну вже одну приміряю. Вона вибрала одну пару, решта не підходила. Михайло зібрав непридатну решту, знову скидав у мішок і виніс на смітник. Потім він приніс їй кравецьку машину. Наші почали перебиратися в залишені німцями помешкання. Бараки пустіли. Через декілька днів Таня соромлячись,

але з задоволенням сказала «так» на коротке й патке признание Михайла. Вони облядали собі в бараці маленьку кімнату, відгородившись ковдрами від інших. Був призначений день на весілля. Нове подружжя закидали подарунками. Ковдри, вбрання, радіо, ровер, посуд з тонкого хрусталу, срібний піднос, шкіряний плащ... Хтось прикотив дитячий візок. — Як же все це додому завезете? — Ну, тепер ви найбагатшими в селі будете! — А хто поїдеш до жінки чи до себе? — запитували сяючого від щастя Михайла. — Відомо, до себе. Господарці порядок треба дати, — відповідав він, осмикуючи піджака. — А ти, Таню, поїдеш до нього? — Мені все одно, — відповідала вона вишукано спокійно, а сама тісніше притискалась до Михайла, глибоко з довір'ям заглядаючи йому в очі. — Там побачимо... — Речі заберемо, — викрикував на підпиту Коваль, — не залишимо гадам. Досить попрацювали на них і маємо право. Коли б підраховати, що нам належало, якби по закону платили, то і не це б мали отримати! Батьківщині потрібні... — він не міг підшукати потрібного, слова, махав рукою, а потім знайшов: — Батьківщині потрібні речі домашнього вжитку! Тут же на весіллі було оголошено, що Марися та Петро теж одружуються. Випнали за них. Потім хтось запропонував одружити Валентина. — А то пропаде хлопцев. (Дальше буде).

Свято Української Культури

(Комунікат Американського Відділу Наукового Товариства ім. Шевченка).

Тільки тиждень ділить нас від Свята Української Культури, що його влаштує Американський Відділ Наукового Товариства ім. Шевченка в неділю 25. січня б. р. в годині 3-тій пополудні в салі Fashion Institute, 225 West 24-та вулиця в Нью Йорку. Тому, що оце свято матиме загально-громадський характер Упрява Американського Відділу НТШ подає оці інформації для громадянства Великого Нью Йорку та околиці.

Перша частина Свята буде торжеством надання почетного докторату філософії проф. Кларенсови Манінгові, американському вченому та професорові Колумбійського Університету. Почетний докторат надав проф. Манінгові Український Університет в Мінхені та поручив своему представникові перевести цю функцію на місці.

В Святі візьме участь кількох американських вчених, приятелів проф. Манінга. В часі того торжества проводитиме один із професорів Колумбійського Університету. В цій частині по врученню диплому промовить там солєнізат та д-р Л. Мишуга як представник Українського Народного Союзу, яка то установа найбільше причинилася матеріально до видавання творів проф. Манінга в англійській мові про Україну.

Крім проф. Манінга гідність почетного доктора дістали також проф. Дж. Симпсон з Саскачеванського Університету в Канаді та д-р Арнолд Марголін, тепер проф. військового каледжу в Німеччині, бувший член Найвищого Сенату та бувший амбасадор Української Народної Республіки в Лондоні, як теж член Української Делегації на Мирову Конференцію в Парижі від України. Відзначені вчені відомі зі своїх праць про Україну, виданих в англійській мові.

Спочатку плянувалося торжество вручення дипломів проф. Манінгові та проф. Марголінові відбути разом в часі планованого Свята Української Культури. Однак проф. Марголін мусів вже з кінцем грудня 1947 виїхати до Європи, щоб обняти свою посаду, тому торжество вручення йому диплому почетного доктора відбулося дня 30. листопада 1947 приватно в домі його дочки в Нью Йорку в присутності невеликого гуртка приятелів д-ра Марголіна. По короткій промові представника Українського Університету відповідав до глибини зворушений солєнізат, обіцяючи решту своїх сил посвятити справі своєї української батьківщини.

В неділю, в часі Свята Української Культури, цей акт, який був довершений приватно, буде проголошений президією торжества, після чого промовить в імені несприятного батька його дочка, проф. Любов Марголіна-Гансен.

Друга частина Свята буде немов започаткуванням діяльності НТШ на американським континенті. Цю частину виповнять два реферати по українськи та по англійськи на тему: Стан Української Науки та її майбутність та „вклад українців в американську культуру”. Перший реферат виголосить проф. Чубатий, другий проф. Лев Добрянський.

В часі свята співатиме хор церкви Св. Юра під управою диригента Т. Онуфрика. Сестри Марія та Стефанія Боднарівні виступлять у вокальних частинах (сопрано та дуєт), як теж виступить скрипак Андрій Карпа, який недавно прибув з Європи. Акомпанюватиме

п'яністка п-нна Оля Дмитрів. Комітет Свята Української Культури подає до відома українського громадянства ось такі зарядження:

Прохається товариства Великого Нью Йорку вислати на це свято своїх представників з прапорами, які усталені по обох боках сцени, будуть немов доказом всенародної вдяки для проф. Манінга за його вірне інформування англосакського світу про Україну. Делегації з прапорами звольте явитися на салі вже в годині 2-тій. Прохається секретарів товариств, які задумують вислати свої делегації з прапорами, щоби негайно зголосили це письменно на адресу секретаря НТШ: Dr. R. Osinchuk, 236 E. 13th St., New York 3, N. Y.

Тикети на це свято продаються вже тепер в адміністрації „Свободи”, Джерзі Ситі, в склепах гом. Задорського 151 Ave. A, M. Сурмача та в редакції Українського Квартальника 11 E. 7th St. в Нью Йорку. Крім того тикети продаються по товариствах та парохіях. Прохається час набутти карти вступу, щоб не було натовпу при касі.

Проф. М. Чубатий.

Українська справа сьогодні

(Доклад, виголошений на Панамериканській Українській Конференції в Нью Йорку).

4)

(Докінчення)

Історична роля української політичної еміграції.

Тому в цій останній справі спадає прямо історична роля на українську політичну еміграцію, серед якої найшлюсо багато інтелектуалів, доложити всіх сил, щоб зберегти українську національну культуру на чужині незакапареною московськими налетами. Нині для української культури така ситуація, що культурні надбання українського народу продовж останніх сто років можуть пропасти на все для України, коли вони не будуть взяті під печаливу опіку українських скупчень по цілому світі поза Советами.

На цьому не кінець. Жива нація не може стояти на місці, вона мусить розвиватися. На українській еміграції спочиває обовязок плекати українську культуру далше та її розвивати по напрямних 1000-літнього розвою українського духа до часу, доки вона не найде свого природного опікуна в державній владі вільної України. На еміграції духова еліта українського народу має завдання усталити основні прикмети української духовности та віднайти історичну місію існування української самостійної нації на сході Європи. Без національного ідеалу, без зрозуміння свого історичного призначення, поневоленій нації дуже важко боротися за своє національне існування і визволення. Другі нації, як польська, італійська та інші, дуже часто саме серед політичних еміграцій виробляли свої основні національні ідеології. Новочасному українству треба мати свій національний ідеал, що вестиме його до обіцяної землі, до вільної України.

Чи можливий компроміс України з Москвою.

Нині розгнурнувся фронт боротьби між Україною та Москвою за фізичне та духовне існування самостійної української нації. Річ природна, що де є боротьба, там можна б говорити й про замирення. Тому хочу ще порушити питання чи є яка можливість замирення між Україною та Московією.

Теоретично така можливість є. Москва постійно повторює, що саме тепер є „співжиття” України з Московією і цю пугу теорію, чисту форму без змісту, українські комунофіли приймають за правду та твердять, що українська держава вже є, дарма, що в Україні не то держава, але навіть куца автономія не існує.

В лусі рамки Української Соціалістичної Радянської Республіки Москва ані не думає звивати дійсного змісту, допустити український нарід бодай на співгосподаря своєї землі. Москва, зрештою, цілою своєю істотою, засвідчуюю цілою історією московського царства, показує, що вона органічно неспосібна відноситися до інших народів, релігій та культур толерантно та свободолюбно. Компромісом притягати до себе народи Москва не вміє, тільки вміє тримати їх в залежності бруталною силою.

Тому всякий позірний компроміс України з Московією означав би тільки повну національну капітуляцію України, себто національну смерть. З українського боку було багато доброї волі знайти компроміс з червоною Московією в роках 1923—1928, себто в часі так званої українізації, однак без результату. В Москві немає доброї волі відступити від ідеалу Петра I. — створити одну російську імперію з одним русским та московськoprавославним народом.

Тому для збереження свого національного „я” та для створення можливостей матеріального і духового розвитку української талановитої нації на своїй багатій землі — Україна мусить відірватися від Московії.

Для досягнення тої мети Україна мусить мобілізувати всі

Замовлені тикети можна собі відібрати скорше в льокалі Українського Квартальника, 11 Іст Сема вулиця, перший поверх, в днях 19, 20, 21, 22 січня вечером між годинами 5—8, або при касі в день свята. Замовлені білети вважається за продані. Каса буде відчинена вже від години 1-шої в день свята.

Уряники товариств та других установ, які взяли тикети до розпродажі, прохається гроші та нерозпродані тикети звернути найдалше до дня 20. січня в льокалі Українського Квартальника в поданих вище годинах. Уряники товариств в Ньюарку можуть гроші та нерозпродані тикети складати так само найдалше до дня 20-го січня до рук дир. Каськова в Українській Централі.

Подаючи оце до відома Шановного Громадянства Комітет Свята Української Культури прохає земляків та землячок взяти масову участь в тому святі, а продавців тикетів вищій „Свободи”, Джерзі Ситі, використати останні дні для повної розпродажі тикетів. Дохід із Свята Української Культури призначений вповні на видання наукових праць наших вчених, згуртованих Біля Наукового Товариства ім. Шевченка в Європі. Масовою участю даймо доказ, що ми діти культурного народу.

ЧОМУ СПІЗНЮЄТЬСЯ ПОШТОВА ДОСТАВА „СВОБОДИ”?

Як уже повідомлялося в „Свободі” з 8-го січня, в друкарні „Свободи” тепер вставляється нову друкарську пресу і від цього часу щоденник друкується „на сідлах”, в чужій друкарні. У висліді, „Свободу” доставляється з друкарні зі серйозним запізненням і її поштово-експедиція перетягається аж до чергового дня. Це й є причиною, чому пошта доставляє „Свободу” майже з цілоденним запізненням. Всі інші неточності в доставі „Свободи” є викликані іншими, вже цілком незалежними від нас причинами, як місцевими поштовими урядами, змювими комунікаційними труднощами і т. п.

Після відмонтовання старої преси, в приміщеннях друкарні вже переводиться ремонт і негайно почнеться вставляти нову машину. Праця потриває ще приблизно два тижні і „Свобода” знову буде йти друкувати в власній, вже новій машині. Тоді теж поштово-експедиція буде йти старим порядком. Адміністрація щоденника поробила всі можливі тільки заходи, щоби ці необхідні зміни не перервали нормального випуску газети, проте годі було оминути деяких незначних неточностей, за які прохається пробачення.

Адміністрація „Свободи”.

свої національні сили та сили інших народів Советського Союзу і поневоленіх ним держав-сателітів. По обох сторонах, по українському боці та по боці наших сусідів, є ще різні пересуди недавньої боротьби, які конечно треба доброзичливим порозумінням розвіяти, коли московська тюрма народів має бути розвалена.

Україна та її відношення до західної демократії і комунізму.

Визволення України ледви правдоподібно навіть при допомозі народів поневоленіх Росією, чи навіть при допомозі примусових держав-сателітів червоної Росії. При нинішній военній техніці та при нинішній мілітарній силі Советів таке визволення може наступити або в часі нової революції в Росії, або в часі війни між західними демократичними державами та Московією. Можливість революції в Советах є мало правдоподібно, натомість друга можливість не є виключена. Тому на випадок світового конфлікту Україна фізично опинилася б в таборі Москви, однак душевно вона по стороні демократичних держав. Важне тільки чи великі демократичні держави рішені слабу сторону Советів — українські революційні можливості — використати як слід.

Ані Злучені Держави Америки, ані Британія ані Франція своєї політики супроти справи визволення України не здекларували. Тому не треба піддаватися безбездіямним ілюзіям, що конфлікт зі Советами є рівнозначним з походом західної демократії визволити народи зі советської тюрми, в цій й Україну. Може бути інакше, тому політичний провід українців в Європі мусить вести політику національної гідности та виробити собі в демократичних державах по-вагу рівнорядного партнера в боротьбі за волю народів.

Українці Америки, Канади, Бразилії, Аргентини та інших держав мають перед собою велике завдання інформувати

Любка Колесса

світової слави ПІЯНІСТКА

ВИСТУПИТЬ 3

КОНЦЕРТОМ

КАРНЕГІ ГОЛ в НЬЮ ЙОРКУ

(Carnegie Hall, January 27, at 8:30)

у вівторок, дня 27-го січня 1948

ПОЧАТОК ГОДИНА 8:30 ВЕЧЕРОМ.

Тикети (в ціні від \$3—\$1.20) Можна набути чи листово замовити в касі Карнегі Гол (Сема евея і 57 вулиця).

Любка Колесса, яка маючи 13 років починила Музичну Академію у Відні з найвищим відзначенням і найвищою нагородою, концертувала з великим успіхом від 15-го року життя по всіх важливіх столицях європейських країн, пізніше в Південній Америці. Перенісшись перед самою другою світовою війною з Англії до Канади став головою музичного департаменту (пiano) Вищого Курсу в Королівській Музичній Консерваторії в Торонто, яка являється найбільшою музичною школою Бритійської Імперії. Артистка грає часто по радіо й виступає на концертах.

Праця новочасного конгресу

(Докінчення зі стор. 2-гої)

Ще перед першою світовою війною секретар неодного конгресмена часто ліпше визнавався на справах державних і закордонних ніж самий його наставник. Тепер ті часи вже минули, бо конгресмен мусить вважати на свого секретаря так, як вважає Федеральне Бюро Інвестицій, чи часом в його канцелярії не „урядує” прислужник закордонної тоталітарної влади і чи не вводить його в блуд нарочними помилковими інформаціями.

Коли йде про відносини до Мексики, то конгресмен мусить розумітися не лише на пачкованні небажаних імігрантів до Злучених Держав з тої країни, але теж і на ротно-ратичній недозі в худоби, щоб не допустити до руїни стану худоби в Злучених Державах. А коли говориться безупинно про атомову силу, то треба йому знати, що це таке атом, що електрон, протон, що нютрон. А як пишуть про вишувартість субмарин в теперішній війні у звязку з радаром, то конгресмен мусить добре вважати, чи це жарт, чи правда, коли запанувано загальне поняття, що повітряна сила в модерній війні перевищає всі інші роди зброї.

Ще донедавна конгресмени могли вважати поїздки закордон за свого роду вакації. Але

англосакський світ про Україну та її боротьбу за волю. Однак їх політика мусить покриватися з політикою їх держав. Українська справа як самостійна справа міжнародної політики вже дозріла та же на свою справедливу розвязку. Я вірю, що ця розвязка прийде скоро, ще за памяти нашого покоління та мрія наших предків буде сповнена: Україна стане незалежною, а український нарід справжнім господарем на рідній землі.

останнє літо виказало, що делегація 100 конгресменів, яка їздила на відвідини Європи на студії відносин для Плянн Маршала, це був американський конгрес на засіданні за кордоном. Підчас свого повороту конгресмени відбували правильні наради на кораблі і радилася, яке їм становище зайняти в одній чи другій справі після повороту. Ті конгресмени, що вихали на студії Панамського Каналу у свобідний час, причинилися до цього, що американський уряд не завагався забрати своє військо впродовж 48 годнів після невдачі з договором між Америкою й Панамською республікою. Це вказує, що уряд знав докладно різні можливості і міг рахувати на підтримку в конгресі.

Праця новітнього конгресу не полягає на самій участі членів у прилюдних нарадах, які тривають по 5 годнів денно. Такі засідання це лише формальність, а до деякої міри відпочинок для пересічного члена. Найважливіша праця конгресмена полягає в отих студіях і нарадах комісій, де підготовляються проекти й де зударяються різні погляди. Тому то таку велику вагу привязують знавці парламентарного

діла до ухвал в комісіях. Накопичення праці в американському конгресі під теперішню пору є очевидне. Переслухання в конгресових комісіях оприлюднюються день-у-день і весь загал може слідувати за працею цілого конгресу й поодиноких його членів. Коли б так хтось із конгресменів хотів занедбати справи, які назрівають до вирішення кожного дня, він безповоротно загубився б серед них вже в короткому часі і зійшов би зо сцени так, як щезали не раз зо виду найбільші таланти, коли занедбали творити нові діла. Світ потребує не лише таланту, але й праці й це відноситься теж і до праці американського конгресу.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Кому ви хочете заохотити свою дитину читати по українськи, купіть їй такі

ІЛЮСТРОВАНІ В КОЛЬОРАХ КНИЖЕЧКИ ДЛЯ ДІТЕЙ

КІТ В САПАНЯХ. Ціна... 25 ц.
ЧЕРВОНА ШАПОЧКА, казка для чемних діточок. Ціна 25 ц.
РОБІНЗОН КРУЗО. Ціна... 25 ц.

Всі три книжечки разом за 50 ц. Замовлення з належністю слати до:

„СВОБОДА”
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади треба платити тільки американською валютою.

УВАГА! Клівленд і Лейквуд, Огайо!

СТАРАННЯМ Злучених Організацій міста Клівленд і околиці

ЗАГАЛЬНЕ ВІЧЕ

протестаційне ВІЧЕ В НЕДІЛЮ, 25. СІЧНЯ (JANUARY 25, 1948) В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ, 2253 Вест 14-та вулиця.

Початок у годині 2:30 пополудні. Запрошуємо весь український загал на це віче. Реферат виголосить вж. Дмитро Андриєвський, делегат з Європи, як також будуть промовляти й інші місцеві і позамісцеві бесідники. Екзекутива Злуч. Організацій.

УГАГАДІ ІТРОЙТ, І ОКОЛИЦЯ!

СВЯТО-КОНЦЕРТ

В ЧЕШЬ ІСТОРИЧНОГО АКТУ ЗЛУКИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ, ЯКИЙ БУВ ПРОГОЛОШЕНИЙ УКРАЇНСЬКОЮ ЦЕНТРАЛЬНОЮ РАДОЮ, ДНЯ 22. СІЧНЯ 1918 РОКУ НА ПЛОШІ СВ СОФІ в КИЄВІ, В УКРАЇНІ

ФІЛІА УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ МЕТРОПОЛІ ДІТРОЙТ в неділю, 25-го січня (January 25) 1948 р.

В ГОЛОВНІА АВДИТОРІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ, 4655 МАРТИН ВУЛ. Початок точно в годині 2:30 пополудні.

Святочну програму виконають: Хор ім. Ів. Котляревського під управою п. Дмитра Атаманця, Дівочий Хор Акапелла (ACAPPELLA) під управою панни Стефанії Андрусевич і славна сопран-солістка Доні Стефанія Демрей. — Головну промову виголосить д-р Лонгвін Цегельський з Філадельфії, наочний свідок акту, і Роман Смаль-Стоцький, професор в Маркет Університеті, що недавно приїхав з Європи. Є теж бувший міністер Української Народньої Республіки і дійсний член Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові.

Українці й українки! Коли є в нас віра, надія і любов до України. Коли ми далі бремось за суверенність, соборність і незалежність української держави. Тому приходіть самі і кличте інших на це Свято! Філія Українського Конгресового Комітету метрополі Дітройт.

ПІДГОТОВКА ДО НОВИХ ДЖАБІВ

Без огляду на це, яким шляхом піде розвиток Америки в найближчій майбутності, американський промисл приготує для себе вже тепер 5,000,000 нових технічних робітників. Це є мужчини, жінки, хлопці й дівчата. У професійних школах в різних околицях Злучених Держав наводяться тепер три рази тільки учнів, що їх було перед війною. Вони пригтовляються до робіт („джабів“) у робітнях, фабриках, краніях. Тому, що війна принесла з собою велетенське число нових винаходів та уділень, роботи в підприємствах стали складніші й тому по цілому краю позакладано велике число підготовчих інститутів. Вони є втримувани федеральними, стейтовими та муніципальними фондами, але теж і приватні підприємства не щадять грошей на такі фахові школи. Американське Товариство Професій саме відбуду свій зїзд в Лос Анджелес, у Каліфорнії, й його звіти вказують, якою дорогою підготовляють для себе робітників американський промисл.

Оці вісті важні для батьків, що мають у своїх домах молодь, яка кінчить обовязкову прилюдну школу-всєлюдну й середню („гайскул“). Нові імїгранти, які поселюються на постійно в Америці, повинні теж звернути на них свою увагу й увагу таких земляків, які збираються приїхати в Америку.

Загальний план технічного вишколу такий: Нові професійно-технічні інститути мають дві цілі на оці: приспособити робітників для підприємств і дати спомогу хлопцєв-дівчаткам замолодо приспособити себе до фахової праці, щоб на старші роки мати „ремєсло в руках“.

На нормальнім ринку праці, як кажуть учителі професійних шкіл, багато підприємств не хочуть приймати робітників понижче 20 років життя. Технічні інститути дають спроможу більшість можливості заробітків такої молоді, що не думає йти до колегі чи університетів. Ці школи це начє 13 та 14 піврік науки в прилюдних — народніх — школах.

Школи уладжують курси торгівлі, інженерства, технічного вишколу — все те середнього або нижчого типу, хоч є й у вищих школах різнородні вищі курси. Урядовець Федерального Бюра Освіти виявив, що на професійній вишкєлє молоді уряд видає понад \$400,000,000 річно. Багато прилюдних професійних шкіл дістають федеральну підмогу, а це значить, що наука на таких курсах буває цілком даремна, або за низькою оплатою. Якні 12,000 середніх шкіл („гайскул“), тобто половина усіх гайскулів в Америці, улаштовують професійні курси і вони легко доступні для кожного.

Деякі стейти, як от стейт Нью Йорк, отворили п'ять дворічних технічних шкіл цього року в таких промислових о-середках, як Нью Йорк або Бонафало. Тепер є всїх 11 таких шкіл устєйті. У сьому стейті є 6 рілїнних ітєхнічних шкіл ще з часів депресії з 1930 рр. Місто Лос Анджелес, у Каліфорнії, отворило торговельний інститут, а тепер задумує отворити школу для робітників, що працюють при направи кораблів та при добуванні нафти. Подібні школи плянує місто Милвокі, місто Клівленд, а стейт Орегон переробив барак в Клатат Фолс, де находилися на видужанні моряки, на професійну школу для юнаків від 16 літ життя.

Як користають робітники з професійних шкіл?

На це нема однієї системи. Взірці різнородні. Вільєм Раше, директор Професійної Школи („Вокейшенел Скул“) у Милвокі, каже, що робітники, які підготовляються до фахової праці, проводять від двох годин до цїстьох років в Лос Анджелес, у Каліфорнії, й його звіти вказують, якою дорогою підготовляють для себе робітників американський промисл.

Оці вісті важні для батьків, що мають у своїх домах молодь, яка кінчить обовязкову прилюдну школу-всєлюдну й середню („гайскул“). Нові імїгранти, які поселюються на постійно в Америці, повинні теж звернути на них свою увагу й увагу таких земляків, які збираються приїхати в Америку.

Загальний план технічного вишколу такий: Нові професійно-технічні інститути мають дві цілі на оці: приспособити робітників для підприємств і дати спомогу хлопцєв-дівчаткам замолодо приспособити себе до фахової праці, щоб на старші роки мати „ремєсло в руках“.

На нормальнім ринку праці, як кажуть учителі професійних шкіл, багато підприємств не хочуть приймати робітників понижче 20 років життя. Технічні інститути дають спроможу більшість можливості заробітків такої молоді, що не думає йти до колегі чи університетів. Ці школи це начє 13 та 14 піврік науки в прилюдних — народніх — школах.

Школи уладжують курси торгівлі, інженерства, технічного вишколу — все те середнього або нижчого типу, хоч є й у вищих школах різнородні вищі курси. Урядовець Федерального Бюра Освіти виявив, що на професійній вишкєлє молоді уряд видає понад \$400,000,000 річно. Багато прилюдних професійних шкіл дістають федеральну підмогу, а це значить, що наука на таких курсах буває цілком даремна, або за низькою оплатою. Якні 12,000 середніх шкіл („гайскул“), тобто половина усіх гайскулів в Америці, улаштовують професійні курси і вони легко доступні для кожного.

Деякі стейти, як от стейт Нью Йорк, отворили п'ять дворічних технічних шкіл цього року в таких промислових о-середках, як Нью Йорк або Бонафало. Тепер є всїх 11 таких шкіл устєйті. У сьому стейті є 6 рілїнних ітєхнічних шкіл ще з часів депресії з 1930 рр. Місто Лос Анджелес, у Каліфорнії, отворило торговельний інститут, а тепер задумує отворити школу для робітників, що працюють при направи кораблів та при добуванні нафти. Подібні школи плянує місто Милвокі, місто Клівленд, а стейт Орегон переробив барак в Клатат Фолс, де находилися на видужанні моряки, на професійну школу для юнаків від 16 літ життя.

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

DAT OLE DEBBIL—RHEUMATISM

OLD fashioned rheumatism has been with us since time immemorial as is testified by skeletons unearthed in ancient Egypt, dating back to pre-dynastic times. The stiffening joints of our own grandparents as they approached old age give ample testimony of its universal prevalence. Significantly, the National Health Survey revealed rheumatism as the most prevalent disease in America today, the second most important cause of disability and chronic invalidism and the fourteenth cause of death in this country.

Unfortunately, rheumatism has no glamorous side to stimulate or capture public interest to the point where national foundations are formed to direct research into the cause, prevention and cure of this prosaic but most disabling disease. But there are more remedies for rheumatism than most other ailments, which indicates the stubbornness of the condition and its elusiveness to corrective measures.

For a better understanding of rheumatism it is well to divide the condition into two general classes: the first, called Rheumatoid Arthritis, affecting people in the ages of 20-59, and the more common type called Osteoarthritis, usually affecting persons in middle life and older.

The first type, Rheumatoid Arthritis, often begins in the fairly young adult, affecting the first knuckles of the fingers and other smaller joints, also affecting the entire spine. The onset is slow and often insidious, but soon there is noted stiffness and atrophy of the adjacent parts. Infection, lowered resistance and poor health play an important part in causing this condition and much may be done to arrest the condition if the patient seeks assistance and takes the necessary steps to remove focal infection such as teeth, tonsils and other diseased tissues and build up the general health and resistance of

the body to the infectious agent responsible for the condition. Neglect of this type of rheumatism may lead to severe crippling at a very early age and cause lasting invalidism.

The second type of rheumatism, Osteoarthritis, is the result of ordinary wear and tear on the larger joints, including the spine, hips and knees and it also affects the terminal finger joints. A lifetime of hard toil will predispose to this condition. It is usually less crippling than the first type, but early recognition of the first stages of the condition should lead to a change of occupation to less laborious work in order to avoid the more severe stages.

Both types of rheumatism are likely to lead to considerable disability and eventually prevent earning a livelihood unless the early symptoms are recognized and prompt steps taken to arrest the progress of the disease. Unfortunately, the local joint changes are irreversible and once the damage is done, little can be done to restore normal function to the damaged or destroyed joints.

Much can be done, however, to alleviate the symptoms and to add to the comfort of the rheumatic patient. Often it is possible to adjust his life to new usefulness and new satisfaction. The disease is gradually yielding its secrets to medical investigators, and consequently the prospect for the victims of rheumatism is ever brightening.

свої досвіди.

Молодь, що ходить до школи в Америці, не має труднощів з мовою. Свіжі імїгранти можуть на початку взяти яку небудь працю і ходити на безплатні курси англійської мови в прилюдні школах. По якїмсь часі з'їжуть перейти на професійний курс — денний, чи вечірній Мрії, з якими багато нових імїгрантів приїждять в Америку, є можливі до осягнення через приноврєлення до відносин. Треба лише завзяття й витрєвалости.

СМІХ — ЦЕ ЗДОРОВ'Я...

В горах.

Вона: Як важко йти вгору, придався б якийсь кїнь або осєл...

Він: Зїприся на мене, золотко.

—

Виріши.

Ірина: Як ти думаєш, чи інтелїгентний юнак це добрий матерїал на чоловіка?

Олеґ: В жодному випадкові. Інтелїгентний юнак взагалї не женитьсь!

ВПІСУЙТЕ СВОІХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ГРОШІ НА УКРАЇНУ ТА ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА

ШИФКАРТИ - ПОДОРОЖНІ ДОКУМЕНТИ

Продажа різних бізнесів, домів, фарм, та різного роду асєкурації

WESSON & BARTKIW

Steamship Agency

AIR PLANE TICKETS TO ALL PARTS OF THE WORLD

ПЕТРО БАРТКІВ

REAL ESTATE & INSURANCE BROKER, NOTARY PUBLIC

809 East 14th Street New York 3, N. Y.

Telephone: ALgonquin 4-8254.

ВИПРОДАЖ ПОВІСТОК

1. Вільний Чоловік і інші оповідання, С. Костів 40 ц.
2. Збірки повісток 10 ц.
3. Людоїди — С. Костів 25 ц.
4. Росія й Україна — Михайленко 15 ц.
5. Оповідання Куліша 15 ц.
6. Спалчений Довг — Лепкий 20 ц.
7. Починок — Лепкий 15 ц.
8. Навернений Грішник 20 ц.

Разом за ціну \$1.00

Замовлення слати на адресу:

"СВОБОДА"

81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СКРЕНТОН, ПА. — Відділ 123 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 18. січня, зараз по Сл. окій, в церковній галї на Норт Мейн ул. Просимо членів явитися на збори, бо є важні справи до полагдження. На зборах буде звіт уряду за 1947 рік і вибір уряду на 1948 рік. — За уряд: М. І. навіц, пред.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від 342, повідомляє всіх своїх членів, що на річних зборах вибрано такий уряд на 1948 рік: І. Санчак, пред.; І. Сокальський, заст.; І. Маркович, секр.; Г. Гайдук, заст.; Н. Крупа, кас.; П. Білінський, заст.; Г. Волянський, Ф. Гайдук і В. Гадіняк, контролєри; Я. Барто і Т. Дашко, доз. хворих; В. Гадіняк, хорунжий; В. Лешак, кошований. Збори будуть відбудутися в 3-ту неділю по першїм в церковній галї в годині 2. пополудні. Перші місячні збори відбудуться в неділю, 18. січня. Просимо всіх членів явитися на збори кожного місяця. Котрі члени платять по зборах, томусять це зробити не пізніше як 24. січня, бо секретар мусить наслати розмет до Союзу кожного місяця завчасу. — І. Санчак, пред.; Н. Крупа, кас.; І. Маркович, секр.

МАНЧЕСТЕР, Н. Г. — Річні збори Бр. Пр. Діви Марїї, від 178, відбудуться в неділю, 18. січня, в годині 12., в церковній галї. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде вибір урядників на 1948 рік. — Н. Бєднарчук, секр.

Uncle Sam Says

Benjamin Franklin said that it was not what a person earned but what he saved out of his earnings that counted. Millions of Americans who are buying Savings Bonds regularly know Ben Franklin was right. An allotment of \$3.75 a week for Bonds for 10 years would provide you with \$2,163.45. In your own interest, you should be as wise as millions of your countrymen today who are practicing what Ben Franklin preached—thrift gets results.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 14. січня 1948 р. померла в 60. році життя

АГАФІЯ КІШЕНЮК,

члєниця Сєстр. Любов, від. 37 У. Н. Союзу в Елізабет, Н. Дж.

Покинула походила з села Пєсари, пов. Рогатин, Західна Україна. Пошишла в смутку мужа Івана, сина, чотирі дочкї і двох внуків.

Похорон відбудеться в суботу рано дня 17. січня 1948 р. з дому жалоби, 213 Vine St., Elizabeth, N. J., до української гр.-катол. церкви св. Володимира.

Просимо всіх члєнщєв взяти участь у похоронї.— В. Ів П. І. Аїна Гнатюк, секр.

ПОШУКУВАННЯ

ПЕТРО ТРУСЯК

син Теодора Трусяка, з села Ваніш, пов. Перемишля, пошукує вука. АНДРІЯ ТРУСЯКА, який в останніх роках перед війною жив в околицях Нью Йорку. Відомості прошу слати на адресу:

Aachenburg, Pflanzler Kasernen, D. P. Camp, Germany, U. S. Zone

ІВАНА ЛЕВИЦЬКОГО

І РОЗАЛІ ГРЕЙ (СІРКА)

Пошукує ЮЛІЯ СІРКА уроджена в селі Вірочко, біля Перемишля.

Голоситися на адресу:

F. T. WASYLOWSKY, 636 N. ST. LOUIS AVENUE CHICAGO 24, ILLINOIS

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ

НА

1948

РІК

- У гарних кольорах
- Календарієм друкованє українською мовою
- Свята означені чітким червоним друком

Ціна 30 ц. один

На С. О. Д. не вислаємо. Належитість треба посилати разом із замовленням.

- [] Зимовий вид
- [] Христос добрий пастр
- [] Серце Ісуса Христа
- [] Діти, що їх ангєл стереже
- [] Серце Прєсвятої Діви Марїї
- [] Свята Родина
- [] Українські козаки вертаються з полону
- [] Гарний вид фарми
- [] Дитина в лїску, ангєл охоронє
- [] Матір Божа Неустанної Помочі
- [] Christ the King
- [] Американський прапор
- [] Христос на горі Оливній
- [] Lighthouse
- [] Візчар пасє вівцї
- [] Рїздво Христове
- [] Тайна Вечєра
- [] Хлопець грає на сопілї
- [] Діти, деревце, св. Николай принєсє дарунки.
- [] Св. Николай роздає дарунки дітям

Замовлення слати на адресу:

"СВОБОДА"

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

UKRAINIAN SELF-EDUCATOR

BY HONORE EWACH, B.A. PAGES 91—PRICE \$1.00 AT BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРАЦЯ

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

RELIABLE, mature WOMAN, general housework—no laundry, own room and bath—must like children. Happy—pleasant home. \$25 weekly. Call Montclair 3-1549, reverse charges

НАПРАВА ПЕЧЕЯ

ВСІ ЧАСТИ ДО НАПРАВИ ПЕЧЕЯ вуглевих, газових, нафтових, огрівачів парою й гарячою водою, як також усякі нові печі може дістати в STOVE MFRS CORP., 182-186 Mulberry St., Newark 1, N. J.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ... КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ "ЛЕЙРОЛ СЕТИВІНС"

БОЛІНІТ

Ранї на ногах, опухлі ноги, набряклі м'язи, болочні ноги, флебіт (запалєння жил), шпудлї або болочні колїна чи істєчки і ревматичні ноги успішно лікуємо без операцій. Лікуємо втруєнями літєк в котївє.

Обсєгові години: в понєдї і четєвр. від 1. до 6. веч.; вівторкї і п'ятн. від 1. до 6. веч.; в сєред. від 1. до 5. веч.; в суб. від 12. до 4. понов. В недї і свєта нема уряд. годин.

Dr. L. A. BENLA

320 W. 86 St., New York City

Бєльєко Бродлєв.

ENdicut 2-9178

СПЕЦІАЛІСТ В БОЛЮ НІГ.

Comfortably air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

861 SPRINGFIELD AVE

NEWARK

and IRVINGTON, N. J.

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГТО

Завжди ЩАДІТЬ дєшо з вашого обезпєчення.

Ми уладжуємо прєкрасні ЦІЛІРІ ПОХОРОН за \$150.00

У випадку смутку в родинї клієнтєв

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український погребовий зарядчик в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET

PERTH AMBOY, N. J.

Phone PE 4-4646

— or —

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК

86 ELIZABETH AVENUE, NEWARK, N. J.

Phone Bıgelow 3-6762

225 WEST JERSEY STREET

ELIZABETH, N. J.

Phone: EL. 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК

зарядку погребам по \$150

щїм так незьдїлї як

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

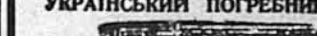
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ

В БРОНХ, БРООКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel. ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 155 St.)

Bronx, N. Y.

Tel.: MEtrose 5-6577

ПРАВДИВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФОЛЬКЛОР ПІД СОВЕТАМИ
(Українські Приповідки-Частівки)
Зібрав Гр. Сєнько
Ціна 25 центів.

З цих приповідок кождий може переконатися, що думає український нарід про комуністичний устрїй в Советському Союзї.

Замовлення враз з належитістю слати до:

"СВОБОДА"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

WHILE TARZAN WAITED FOR HIS HOME-MADE DRUGS TO TAKE EFFECT ON JANE, HE REMOVED AND CLEANED THE LEOPARD'S SKIN.

AS TARZAN GENTLY COVERED JANE WITH THE SOFT LEOPARD SKIN, SHE OPENED HER EYES AND SMILED.

NKIMA RANGED FAR FOR FRUITS TO HASTEN JANE'S RECOVERY.

BUT NKIMA, FROM HIS HIGH PERCH, SPIED THE RENEGADE BAND HEADING IN THE GENERAL DIRECTION OF THE SHELTER.

ТАРЗАН, ч. 1764. Розумна Нкіма.

Коли Тарзан ждав на діланя ліку свого власного виро-бу, він зняв і вичистив шкіру леопарда.

Нкіма тимчасом шукала за овочами, щоб прїспїшити ви-здоровлення Джєнї.